

# B A J A

vegyes tartalmu hetilap.

Megjelen minden vasárnap.

## Előfizetési árak

Egész évre . . . 5 frt — kr.  
Fél „ . . . 2 frt 50 kr.  
Negyed „ . . . 1 frt 25 kr.  
Tanítóknak egy évre 3 frt — kr.

## Hirdetések

a legjutányosabban számíttatnak.

## Szerkesztőség

hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:  
Szent-Antal utca 208. sz. a.  
A SZERKESZTŐHÖZ.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

## Szobrot a költőnek.

A nemzet, mely nagy szellemeit az által tiszteli meg, hogy emléküket megörökíteni törekszik, saját szellemi nagyságáról nyújt tanubizonyosságot. Mert megérti az eszméket, melyeket nagy szellemi szültek; becsüli a drága gyöngyöket, melyeket azok lelkük kincstárából napfényre hoztak; szívűbe fogadja a lelkesültséget, melyet azok keblükben ápoltak, ajkukkal hirdettek, szellemi termékeikben megörökítettek.

Hisz mi egyéb a költő, ha nem nemzetének ajaka, ki mindazt, mit százczek éreznek, százczek sejtjenek, de a szónak mezébe öltöztetni nem bírnak, dalos édes beszédben kihirdeti. Mi a költő, ha nem nemzetének igaz apostola, ki az igaz hazafi érzületet, termékeny keblének mezején megnöveli, és kedves dalokban honfitársainak keblébe csepegteti. Mi a költő, ha nem önmagát folyton emésztő nap, mely eszméinek éltető sugáiraival örömmüket kedélyesbő varázsolja, fájdalomukat enyhíti, bubánatban vigasztal, elhagyatottságunkban keblünk sajnó sebére enyhítő irt áraszt. Ő a hazának legkiválóbb napszámosa, ki megtanít a hazát igazán szeretni, a hazáért tenni és szenvedni, ha kell érte lemondásokat is szívesen eltűnri.

## TÁRCSA.

### A vetélytársak.

— Beszélyke. —

Írta: DREISZIGER KÁLMÁN.  
(Vége.)

Oszkár egyenesen Aladárhoz ment s elbárá néki a történeteket, mire az nem a legválogatottabb szavakkal illeté Oszkárt, mondván, hogy nem is lehet más, mint ő az, a ki felbontatá a viszonyt.

— Te is oly hitvány vagy, mint Tihanyi!

— Te meg oly hitvány, minőt szorgosan keresve sem lehet még egyet a csirke fogók közt is találni.

Oszkár részéről a kihívás megtörtént. Távozta után Aladár elővett néhány pisztolyt s kertjébe menve célba lövöldözött. E lövöldése közben egy tiszta fehér galamb szállott a galambduc tetejére. Aladár célzott s lőtt. A galamb a földre estében szárnyai alól egy papír szeletke hullott ki. Ő felvette s elolvasta, a következő szavak voltak oda írva:

„Uram! Még ma tegyen kísérletet Tihanyiéknál Dárdayval kibékülés érdekében, mert ezzel kettős célt ér: Ilka kegyét visszanyerő Tihanyit pedig a csódtól menti meg.“

A galambot felvéve s szemlélni kezdé, és abban sajátját ismeré fel, melyet néhány hó előtt egy törv. bíró barátjának adott.

Gondolatokba mélyedve ledőlt egy fa árnyába, s pilláira Morpheus szállt, hogy

Hazafiai kötelesség tehát a költő emléket megörökíteni. Igaz ugyan, hogy városunk dicső szülőtte, Tóth Kálmán szellemének teremtő hatalmával önmagának oly emléket varázsolta, mely becsesebb és tartósabb az érzénel, melyet sem idő, sem az elemek vad küzdelme meg nem ront, mely élni fog, amíg igaz honfi érzület fog dobogni a keblekben édes hazánk földén. De vajjon lehetünk oly hálátlanok, hogy e dicső emlékéért, melyet szellemének örökbeesü kincseiből alkotott, legalább csekély elismerésünkkel ne adózzunk? Lehetnénk-e oly hálátlanok, hogy akkor, midőn ő szellemét tevő nemzet közkincsünké, kútforrássá, melyből mindenki merithet, hogy szíve vágyakozásait kielégítse, — hogy akkor elismerésünket, hálánkat tetteleg megörökíteni ne törekedjünk?

Hisz ugyis a nagyok nem irigylendő sorsa sujtja nagy költőket, — míg élt szenvedett és küzdött, s az elismerés hült hamvait borítja.

Tehát szobrot a költőnek! Ti hazám lelkes leányai, kik oly gyakran merengtetek azon édes dalokon, melyek a dicsőült lantjáról hangzottak; kik élveztetek a főséges érzelmeket, melyek dalaiából oly dúsan áradoztak; kik kebletekbe ültették a nemes és fenkölt eszméket, melyeket ajkai hirdettek: lelkesüljete a szent ügyért! Ti hazám lelkes fiai, kik

szünjön meg kissé boldogtalansága, fájdalma, hogy álmoldjon arról a rózsás jövőről, melyet a valóságban vélt elérni.

Mig ő aludt, vagyis a következő nap reggeléig, nagy dolgok történtek: mindenfelé Tihanyi lejárt váltóiról beszéltek s arról, hogy az a szép vagyon, mint lesz semmivé téve.

Tihanyiéknál minden rend felbomlott. Ilka szeméit vastag gyűrűk köríték, jelűl annak, hogy sokat sirt, Tihanyi pedig le fel járt a szobában s önmagával küzködött ben-sejében.

Mintegy 9 óra tájban Vágvolgyi Aladár jelenté be magát.

Megütközve tekintett Tihanyira, s azonnal kérdé okát.

— Rettenetes dolgok történtek!  
— A váltókkal?  
— Igen!  
— S ön volt mindannyin az „elfogadó“?  
— Egy 2000 frtos kivételével sehol!  
— Kibocsátó?  
— Nem!  
— Tán hamisak a váltók?  
— Azok, arra esküszöm!  
— Egy óra mulva minden rendben lesz, a hamisító lakolni fog! felelé Aladár s eltávozott azon igérettel, hogy minden váltót kivált és elhoz Tihanyinak, azután pedig a hamisítók ellen megteszik a kellő törvényes lépéseket.

Még léptei hangzottak a folyosón, midőn Ilka bement atyjához és azt mondá:

a dicsőült szellemi kincséből oly pazarul meritettétek a honszerelem lángját, mely lelkesít és buzdít, bátorít s minden körülmények közt a haza javára cselekedni készitet: lelkesüljete a szent ügyért! És mit egyesek buzgalma és kitartása megteremteni nem képes, teremtsé meg azt az egyesített munkásság, közös törekvés. Áldozzék mindenki a kegyelet oltárán a dicsőült szellemének; áldozzék kiki fölös filléreivel! S ha egykoron emléke állni fog, önmagunknak fogunk hálás elismerést szavazni, hogy városunk nagy szülöttében önmagunkat tiszteltük meg legjobban.

## Válasz a „Bajai Közlönynek“.

A „B. K.“ 54-ik számában, válaszolva egy lapunkban megjelent, minden személyeskedéstől távol álló, higgadt tárgyalgossággal írt, a legáltalánosabban tartott és biztos tudomásunk szerint a közönség legnagyobb részének nézetét és meggyőződését tolmácsoló cikkünkre: „az irodalmi tisztességről“, — a helyett, hogy ő is tárgyilagosan és higgadtan, mindenek fölött pedig cikkünkben kifejtett nézeteket czáfolva szólna, összehord tüsköt bokrot, lerántja lapunkat, annak irányát és szellemét, szemünkre vet — elég gyermekesen — oly dolgokat, miket nem követtünk el, s a melyeket nem volt idő és alkalmoszerű egy specialis válaszban felhozni. — Mindezekre nem

Apám, én Aladárt becsületes fiúnak nézem, én őt szeretem, mos látom be, hogy igaztalan voltam irányában, én neje leszek!

— Olyan ifjúnak mint Vágvolgyi Aladár, mindenkor!

— Apám ő megmentőnk!

— Az, igen az, méltó jutalmúl tán elég lesz néki kezé?

— És életem.

— — — — Aladár fogatára ülvé mindennüvé járt tudakolni, vajjon hol vannak Tihanyinak váltói.

Hasztalanul.

Dárday Oszkár minden váltót összevásárolt már. Megkísérlel itt is Aladár a kiváltást s ez sikerült is.

Tizenegy órakor Aladár 47 db. összesen 52000 frtot képviselő váltóval megjelent Tihanyiéknál.

Ilka nyakába borult és megcsókolta, Tihanyi kezét nyujtá s reszkető hangon mondá: „gyermekem te mentőm valál, jutalmad leányom!“

— Igen Aladár én a tiéd, s te az enyém vagy!

— Soha! nem, soha nem! ha egy levélnek hitt ön, s ezt hozá indokul kiutasításomra, én akkor nem tarthatom érdemesnek nőmnek mondani azt, ki csak azért lesz, lett azzá, mert a szegénytől megmentettem.

Maradjon ön azenak, ki engem a levéllel rágalmazott!

— Aladár, szívsgall'ra hangok ezek?

— Az érzelem és az öntudat sugallta hang!

— A valóé?

— Az akaraté!

tartom magamat illetékesnek válaszolni, majd megfelel a szerkesztő. Saját részemről csupán arra kívánok válaszolni, miket az irodalmi tisztességről a „Baja“ 28-iki számában írt cikkemre vonatkozólag tettett a „Kis doctornak“ felhozni.

Hogy napjainkban némelyek már gymnasista korukban nemcsak hivatott, de sőt „született zszurnaliszták“ s a többi rajtuk kívül álló misera plops csak kontárs a szöfűzés és iránytan szabályaival teljesen hadi lábbon álló firkász, ezen állítása illetve következtetése a „Kis doctornak“ nem lep meg minket, mert hasonló henczegéseket mindennap olvasunk. — El nem ismerjük azonban állításuk igaz voltát s csak annyit irhatunk nyugodt lélekkel alá, hogy az e fajta képzelődők csak azon polezot foglalják el a zszurnalisztikában, kiket az angolok „5 pennys mann“-nek szoktak nevezni, s kiket ha az ajtón kergetnek ki, az ablakon jönnek vissza, és kik épen oly zszurnaliszták, mint a tót napszámos a közreműködésével felépített ház építómestere.

Hogy — az irodalmi tisztességről írva — egyszersmind a sajtó feladatát fejtegettem, arra ügylászik — szemben a „B. K.“-el — szükség volt, mert válaszából kivehe öleg nincs tisztában az iránt, vajjon joga és feladata volt-e a közönség elé egyáltalán nem tartozó családi dolgokat pikans „rajzai“ tárgyává feldolgozni, s a nyilvánosság elé hunczolni csupán azért, hogy szellemi szegénységben sinlődő lapja hasábjait izetlen élezeivel megtöltse? — Ha azt hiszi, hogy igen, akkor cikkünk nem volt felesleges, miután az „Éjjeli séta“

— Aladár, miért e hang, miért e szavak?

— Viszonzásul azokra, miket ön tett midőn fájdalmam felett kacagott, midőn kiutasított.

— Akkor is szerettem. Bizonyára nem ismeri a nőket, nem tudja, hogy mikor ök valakit azzal fenyegetnek, „nem szeretem“ ép akkor dül bennök leginkább a szerelem, midőn ök oly irányában, kiknek már egyszer viszonzszerelmet ígértek — hidegek, akkor heviti öket legjobban a szerelem. — Elmondom önnek, hogy mikor a levél miatt kifűztem, csak arról akartam meggyőződést szerezni, hogy vajjon szerelme olyan e, mint minőnek mutatja, vagyis, mikor én azt mondtam önnek „nem szeretem“, akkor sugta leginkább érzetem s keblem azt „szeretem őt nagyon, mert tudom, hogy ő is szeret!“

Aladár megkövülve állt Ilka előtt. — Nem tudta mit tegyen, mondja e feleli a multat s kezét öbajtja, vagy azt mondja „akkor én szenvedtem, most szenvedjen kegyed.“ Már egy félóra is elmúlt, Aladár még mindig nem határozott. Egyszerre fény derült fel arcán s erős hangon mondá:

— Ilka én szeretlek, te az enyém, én a tiéd! s ezzel ajkai összetapadtak a csók alatt elmondani, beigazolni a kölcsönös szerelmet.

VI.

Két nappal ezután Aladárt kertjében sétálva találjuk, kezében egy csokorral. — Megállt egy bokor mellett és mondá:

írója sem a sajtó feladatával nincs tisztában, sem az irodalmi tisztességről fogalommal nem bír.

Azt mondja „B. K.” kis doctora, (kiből mellesleg mondvá soha sem lesz „Nagy doctor”): „hogy tarca czikke minden trivilitás és indiszkrétitól ment ártatlan rajzosa volt, mely nem annyira a jogot — mint a törvény véd, mint inkább a megsértett társadalmi tisztességet célozott mulattató alakba öltözött szatírájával védeni.” — Ej, ej bárány ártatlanságú czikkeket rajzoló kis doctorkám, ön ép úgy tesz, mint a mesebeli farkas, a ki — ha a szükség úgy kívánja. bárány bőrbőre öltözködik, csak hogy a bárány bőr alatt megismerjük ám a farkast, és nem hiszünk bárány szelidségében ha menyre földre esküdjök is. — Illő szüksége volt önnek családi privát dolgokat — mik az illetőkben fájdalmas visszaemlékezéseket költenek, az „ártatlan (?) rajzosaikban” nyilvánosság elé hurcolni? ki jogosította őnt fel arra, hogy oroszkáját a polgárok privát ügyeibe dugva, azokat izetlen szatírává dolgozza fel?

Önök egyéb, cikkében világga bocsájtott ferde és rosszakaratú következtetései, — legszelidebben szólva — a józan ész ítélőszékének bírálatát nemcsak ki nem állják, de mint kifuzamadott észjárásának szörnyűsületei megérdemlik, hogy a csoda bogarak gyűjteményében kiváló helyet foglaljanak el.

Végül megjegyzem, hogy bármily érzékenyen érezze magát cikkem által találva, bármiképp replikázzon is vissza kusztált gondolat menetet tanúsító cikkeivel, — engem mindig résen fog találni valahányszor észreveszem az irodalmi tisztesség rovására irányuló szárnypróbálgatásait, mindig ott talál utójában mint olyat, ki a botrányhajtászat felé nyúló körmöcskéire fog koppantani. — Megjegyzem még, hogy e cikkem által részemről a vitát befejeztek tekintem, mert sokkal nagyobb tisztelettel viseltem a közönség iránt, mintsem azt hirlapi polemiákkal utassam.

Anonymus.

A kis doctorhoz nekem is van néhány megjegyzésem, miket, habár vele polemikába bocsájtkozni egyáltalán még csak gondolatomban sincs, elhallgatni ezúttal nem akarok, biztosítván a kicsinynek bizony kicsinyt, de doctornak csak

— Én valóban nem tudom mit tegyek, egyedül magam várjam be a katasztróphát, vagy vele együtt. — Tudom, határoztam: vele együtt.

Dárday ép azt tette, a mit én: én nem bántam őt, sem ő engem. De mily zaj? — Léptek... igaz segédeim.

— Hogy állunk?  
— Minden rendén.  
— Mikor találkozzunk?  
— Mint hiszed soha!  
— Miért?

— Az úgy ki van egyenlítve.  
— Öröm, szerencse! — Barátaim, ti kik a párhajban segédeim vagytok, most arra kérlek, legyetek vőfélyeim.  
— Ezer örömmel.  
— Apropo! Tihanyi mit végzett, én nem vállalkoztam segédjének?

— Kicsiny sérülést ejtett Dárdayn.  
— Helyes! Delutánra szívesen látlak, majd elfogyasztunk egy pár champagneit.

— Au revoir! s ezzel eltávoztak, Aladár pedig egy kerti asztalhoz közeledve, papírt vón elő s megírta végrendeletét. Igen, végrendeletet írt ő; kinek 12 nap mulva egybekelése leend.

E tizenkét nap alatt a kölesönös szerelmi édelgésen és a jövőnek rózsaszínbei leírásán kívül egyéb nem történt, ha csak azt nem vesszük figyelembe, hogy Haraszty Kálmán Dárday Oszkár, Vágvöldyi Aladár és Tihanyi Ilka ellen ármányt szőtt.

amnyiban doctort, a mennyiben majdnem az lehetett volna, hogy a mint eddig még csak vonatkozással sem adtam kifejezést annak, miszerint világon van, úgy ezentúl sem fogok rá gondolni.

Az igaz, hogy különösen én, nem azon indokból vettem át a „Baja” szerkesztését, mintha abból a megélhetés morzsáit akartam volna megszerezni, s nem is tudom, valjón előfizetőkben szükkülő lap-e a „Baja”; az is igaz, hogy nem házalok, és még csak tenni sem engedem sem ezt, sem a hirdetések gyűjtését, át lévén hatva azon eszmétől, hogy a helyi érdekeknek, s különösen szülővárosomnak javára célzó minden törekvést, a sajtó utjára is előmozdítani segítsek.

Ebből folyólag, minden oly mulasztást, gondatlanságot, miből akár egyesekre, akár a közönségre kár, veszély háromolnék, a tisztesség korlátai között, de az igazsághoz híven, kitévőt elvem s célom szerint bizony jövőre is megemlítek.

És ez, engedelmevel a dr. nélküli kis doctorlának, úgy tudom, mikor rövid idővel ezelőtt, bizonyos választások, még bizonyosabb s a magyar nyelvet s a szófűzést kitünően értő egyéniségnek érdekében összeütköző eredményre vezettek, szintén elve volt, persze később ismét bizonyos választások előszela által a tamburin húrjai más hangokat zengedeztetek, dicsérvén mindazokat, kik ezelőtt a kis doctornak gyűlöletesek voltak.

Tessék csak visszagondolni, mert verba volant scriba manent.

És most? Hja, mikor az ember a falakon belül van, mikor néhány év oly sok idő, s ezek mind változtak, bizony practikus a kis doctorka, mert az elv előtt csak az lehetett, hogy: „mutamur in illis.”

De hát az izlésről disputálni én sem akarok, legyen neki az ő hite szerint, hisz minden szentnek maga felé hajlik a keze.

A lap vezetése az én egyéniségem szelme, egyes rovatokkal más kezek vannak megbizva, azok szintén tudják teendőiket, s hogy minő szellem hatja át lapunkat, azt a kis doctor nem is illetékes, de nem is jogosított megbírálni.

Nem illetékes, mert úgy látszik érdekét látja veszélyeztetve, az édekelte fél pedig bíró nem lehet; nem jogosított, mert bizony még nem jutott árva ha-

## VII.

Vágvöldyi Aladár esküvőre készül: arcán az örömpír közé némi félelmet jelentő sápadtság is vegyül, Ilka ellenben oly vig kedélyű, mint tán egyébkor soha.

Már együtt vannak a meghívottak, az öreg Tihanyi élénk humorával mulattatja vendégeit s olykor leányának azt mondja „Ilka boldogságod tulszárnyalja a valót!”

Aladár méltó csodálkozására a vendégkoszoru között Haraszty Kálmán is látható, ki oly kedélyesen társalgot s mulatozott, enyelgett a nőekkel, hogy az mindenkinek feltűnt, ő pedig magában gondolá „nem sokáig tart ez.”

Végre mintegy 10 órákor elindultak a menyegzőre. Aladár menyasszonyának ezt mondá: „Hasztalan volt minden rágalom, mi mégis egymáséi lettünk!” Ilka erre azt felelé: „Aladár, a levelet én irtam Haraszty usztására, ki annyit beszélt nekem, hogy egészen elfeledkeztem magamról s adott szavamról, és ekkor irtam a levelet, melyért számúzni akartalak!”

— Akkor légy óv! én az utolsó percben visszalépek, mert...

Többet nem mondhatott, mert négy rendőr jelent meg a helyszínen, s őt bankjegyhamisításért elfogták. A rendőrök azzal vigasztalták, hogy Dárday Oszkár meg Tihanyi Béla kárára elkövetett váltóhamisításért fogták el.

Az egész közönséget lázas remegés

zánk annyira, hogy a hirlapirodalom minőségére irányadó hatalomná nőtte volna ki magát közlönye, így a mi meggyőződésünk szerint, de mint a fentebb megemlített körülmények s a multak példái is tanúsítják, nem lévén elve, nincs is létezésének jogosultsága.

Az én meggyőződésem ezek után az, hogy önhasznára folytathatja ugyan akár véletlenül működését, nekünk soha sem volt óhajunk, annál kevésbé törekvünk, hogy anyagi kárára létezzünk, nekünk egy célunk van: hű kifejezői, tolmácsai akarunk a jövőben is maradni a közönség gondolkodásának, a mi felszólalásunkhoz mindig a polgárság óhaja, a közönség jól fel fogott érdeke, adja az impulst, s ha kell, bizony nem kicsinyes üldözésből, hanem azért említünk meg egyéneket, hogy rendet tartsanak ott, hol le van téve egyesek, úgy a városi közönségnek jóléte, boldogsága, s a város hirneve, becsülete.

Készségesen adózunk mi az érdemnek is, csak tessék megfelelni a kötelességnek.

Maradjon hát a kis doctor a maga utján, a mi gyógyszeriatunkban rendelővényeit nem acceptálják, sőt a mi közönségünk, ismerve annak véralkatát, nem is fordulna hozzá segítségért, annál kevésbé bocsájtaná alá magát az ő gyógykezelésének.

Szerk.

## Különfélék.

\* Személyi hír. Latinovits Gábor városunk országgyűlési képviselője — mint értesültünk — f. hó 15—16-án városunkba érkezik.

\*\* Jankovich Aurel főispán úr ömélőssága elnökölte alatt f. hó 8-án délelőtt 10 órákor a városház nagytermében népes értekezlet tartatott a magyar szent korona országai vöröskereszt egylete bajai fiókjának szervezése, illetve a meglévőnek szélesebb alapokra fektetése és e végből a teendők megbeszélése végett. — Az értekezleten mintegy 40 drb aláírású iv bocsájtattott ki a tagok gyűjtésére.

(\*) Mint lapunk mult számában említettük, a vasúti indóház valószínűleg a lőkert mellett leend, — ugyanis f. hó 5-én mint értesülünk a városi polgár-

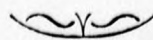
fogta el e kettős büntény hallatára, Tihanyi pedig azzal oszlatá szét vendégeit, hogy ő és leánya halotti lakomájára jelenjenek meg.

Később, a tárgyalás folyamán kiderült, hogy Dárday pressiót akart gyakorolni Tihanyiira, mert ő is óhajotta nőül venni Ilkát, Vágvöldyinek pedig, ki már előbb is folytatta a bankjegyhamisítást, s épen apropo jött Dárday terve, — Haraszty volt az, ki mind kettőjüket feljelenté, csak azért, hogy elnyerje Ilka kezét.

Tihanyi magát becsületében vérgé sértetnek érezte, ezért golyót röpített agyába, meghagyván végrendeletében, hogy leánya Harasztyhoz menjen nőül, mert ebben nem hiszi, hogy csalódjon.

Dárday Oszkár 10, Vágvöldyi Aladár 15 évi fogságra ítéltettek, méltóan tetőkhöz...

Tihanyi Ilka ma Haraszty Kálmán neje és boldogan élnek, s ha olykor kimennek atyjok sirhalmához, mindannyiszor eszökbe jut a véres dráma, melyet némileg megelőzték a rendőrök, s melynek folytatását a törvény-szék akadályozta meg.



mester úr a vasut traceirozására kiküldött állammérnök és Schleicher Antal városi mérnökkel a lökernél az indóház elhelyezésére alkalmas helyet néztek s e végből a mérnökök föbb méreteret tettek. — Hasonló czébből, mint halljtuk, a város egyéb helyein is eszközöltetnek méreterek.

⊙ A mindig jól értesült „Bajai Közönség” után több vidéki lap közli, hogy nálunk közvagyóhidat terveznek, sőt már a munkalapot is folyamatban volnának. Ezen kacsá, habár már az úgynevezett húzásnak itt is van az ideje, még az eredményekben ugyan vízenyűs területünkre nem eszoptt le, annál kevésbé lövetett meg, vigasztalódnak tisztelt vidéki lapjárásunk, nem csak ezen, de még számos más kacsá is jöhet úgy nekünk bajaiaknak, mint másoknak lövésre, csak tartsák készen fegyvereiket s tarisznyájukat a preda begombolására.

† Garay János költőnk születés helyének megjelölésére készített marvány emléktábla leleplezése a szomszéd Szegszárdon folyó hó 4-én ritka ünnepélyességök közöt ment végebe. — Jelen voltak a város és Torna megye összes intelligentiája, az Akadémia, Kislány-Társaság és Petőfi-Társaság, Irok-és Művészek-Társasága küldöttsége és ropant számú vidéki vendég. — Mikor fogjuk mi lerohatnia kegyelet és hála adóját elhunyt szülöttünk Tóth Kálmán iránt?

⊙ Szerencsétlenség. Túry Ferencz, földbirtokos, f. hó 5-én esti 8 óra tájban vadászatról hazajövén, testvérét, Józsefet lakására vitte Útközben, a barátok temploma előtt észrevette, hogy a kocsi rúdja inog, e miatt a lassú menetben hajtott lovakat megállítani arta. Amint azonban a lovakat visszahúzta, a rúd is leesett, mitől egyik lova megbokrosodott. Ezen pillanatban mindhárman megkapták a gyeplőket, s a sebes iramba átesapó lovakat már-már lecsillapítani sikerült, midőn a Bódog-tér szegleténél, az átvonuló nagyszámu bucsúok, azoknak éneke, a gyertyafény és harangzúgástól a lovak ismét megvadulva, a könnyű kocsit örületes gyorsasággal ragadták el, s a Boschán kert kerítésé mellett a Milassin-ház járdájára vitték, hol a kocsi felfordult. — Borzasztó, vérfagyasztó jelenet következett erre. Túry József s a kocsis két három ölnyire dobattak ki a térére, míg Túry Ferencz féltetével a kocsi alá szorulva, pillanatig sem veszve el lélekjelenlétét, a kövezeten vonszoltatva végső erőfeszítéssel parkodott a megvadult lovakat megfékezni, mi azonban csak a segélyül jött emberek közreműködésével sikerült. A lovak, mintha csak szelid bárányok lettek volna, engedelmeskedtek. Túry Ferencz ruhája a szó szoros értelmében foszlányokra szakadt szét, karjai, lábái a kövezeten történt vonszolás következtében csupa sebt, csupa vér voltak, Túry József fején, lábain, a kocsis szintén több helyen súlyos, habár nem is életveszélyes sérüléseket szenvedett. Rájok nézve különös szerencse, hogy ezen ropant veszedelemből élve kerültek ki. — Sajnos azonban, hogy emberélet is esett áldozatul. A Boschán-kert kerítésének azon részén, hol a Milassin ház kezdődik Gizinger János bajai szőlőösösznek Mária nevé leánya, valószínűleg a lovak elé kerülve, a kerítéshez taszított oly erővel, hogy a szenvedett sérülés következtében már másnap a kórházban elhalt. Ezen kívül Vellisch Simon bérkocsis is kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedett. Azok, kik a jelenetnek szemtanúi voltak, mondják, mily iszonyu volt azon pillanat, midőn Túry Ferencz úr féltetével a kocsi alá szorulva vonszoltatott s a plebánia előtti téren emberfeletti erővel két-három izben is képes volt megfordítani lovait, szándéka lévén azokat a plebánia épületnek irányítani, s így megakadályoznia további szerencsétlenséget, melynek maga is majdnem áldozatul esett.

— Kernya János bajai kömüves, az épülőben levő Rull féle ház homlokzatán dolgozva, vigyázatlanságból az állványról leesett s lábát törte. A sérültet lakására szállították.

⊙ Jankovácson m. hó 28-án nyit meg az iskolánének záródása és iskolája, a

megnyitás ünneplőesség között folyt le, végül a jankováci plébános Dr. Boromisza Tibor úrnál vig lakoma tartatott.

**Ü Díjnyeres.** A f. évi augusztus hó 20-án tartott szentivánnap szökösök közötti díjnyerést II. od. rendbeli díjat (a legmélyebb lovas után) mely vitássá vált, a budapesti lovészegylet Saly Antal okl. gyógyszerész úr szeglovésének ítélte oda.

**Bauer hentesné** f. hó 5-én a piacon árulás közben hirtelen rosszul lett s össze-rogyott, — a gyorsan alkalmazott orvosi segély által sikerült életre hozni.

**Az újonnan épített városi bérház** boltjainak bérbeadására iránt az ajánlatok ille-tve az árjelítés f. hó 13-án d. e. 9 órákor fog a városi gazdasági tanácsnok ur szobá-jában megtartani, melyre az érdekelteket figyelmeztetjük.

**Baja város törvényhatóságának** közigazgatási bizottsága f. hó 15-én tartja Jankovich Aurel főispán ur méltóságának elküldete alatt rendszeres havgyűlést, melynek mint értesülünk igen fontos tárgyai lesznek.

**A f. hó 4-én** megtartott szűkebb körű értekezlet által megállapított adakozási ivek elkészültek, sőt főbb példányokkal is rendelkezünk. Bizalommal kerjük fel polgár-társainkat, hogy a kik. nagybíró költőnk Tóth Kálmán szobrátra gyűjteni szívesek len-nének, iveket e lapok szerkesztőségénél kap-hatnak.

**Rendes közgyűlés** tartatik 1881. évi szeptember hó 15-én d. e. 9 órákor. Tár-gyai:

1. Tanítóválasztás az iskolaszék f. évi augusztus 24-én 5754. sz. a. bemutatott jknyvi intézkedései folytán a Szt-Jánosai tan-tatói állomásra.

2. Szabadka-bajai szárnyvonal költsé-gének fedezéséhez 200.000 forint való hozzá-járulása a Nagym. m. kir. közm. és közle-kedési miniszterium felhívása.

3. A közigazgatási bizottságnak felvéves jelentése 1881. január-júnus hónapokra.

4. Bíráló választmány mandátumának lejárta folytán újabb megválasztása.

5. Az iskolaszéknek f. évi 3369. és 4700. számok alatt beterjesztett jknyvi.

6. A kórház felszerelésére vonatkozó tanácsi beterjesztés.

7. Az új bérházból boltoknak haszon-bérbe kiadása iránt megtartott árverés eredménnyéről gazdasági tanácsos úr jelentése.

8. A Ferenc eszatonai kikötő jövedel-méből a várost illető hasznok bérbeadása iránt megtartott árverésről gazdasági tanács-nak jelentése.

9. Kertész állomás betöltésére nézve a gazdasági szakosztály javallata.

10. Fischer Adolf bérház-építőnek feleb-bezése a tanácsoshoz a f. é. 4316 sz. a. hozott tanácsi végzés ellen.

11. A nagyméltóságú m. kir. közmunka és közlekedési miniszteriumhoz beterjesz-ten-dő 1880-ik évi közmunka számadás.

12. A közigazgatási bizottság beterjesztése Tarczal János és társainak a nép összerírás-ért jutalmazásuk meghatározása iránt.

Továbbá: egyéb közigazgatási tárgyak és kérvények.

**Haladunk.** A járdák lerakása f. hó 12-én kezdték meg és pedig ml. Latinovits János úr kastélyától a Rothfeldház szegle-téig, onnan be a szent Antal-utczába annak mindkét feljén egész Spitzer Benő ur házáig. A járdá kövezet négyzetöglönként 3 fnt 76 krba kerül. A házulajdonosok tartoznak a járdá kiépítésének árát a számla kézbesíté-sétől számított 30 nap alatt lefizetni, azon-ban idokolt kérelemre a hatóság hosszabb időt is engedélyez, de kötelesek lesznek azon tulajdonosok az összeg után 6 százalékot fizetni.

**A bajai kölesön-segélyező-egye-sület** 1876. 77. és 78. ik évi adóját — mint értesülünk — a m. kir. pénzügyminiszter úr leírta. — A két legutóbbi év adójának leírása is biztos kiállításba helyeztetett a miniszter úr által, csupán az adóalap részletes meg-határozása s így a leírandó összeg végleges megállapítása végett, — a közgyűlési jegyző-könyvek hiteles másolatai szükségessék, mik e napokban az egyesület által már elküldettek. A leírt összeg 4800 forintot tesz ki, a még le-írandóval az egyesület 9000 forintot fog az államkincstártól visszakapni. — Ezen örven-detes eredmény Latinovits Gábor képviselő úr és az intézet vezetőjének érdeme.

**Betöréses lopás.** Pastovics nevű szállás városrészi lakos házat folyó hó 5-re virradó éjjelen ismeretlen tettesek kiásták, s több rendbeli értékes ágy és ruhaneműket tolvajoltak el. — A tettesek nyomoztatnak.

**Iskolaszolgálat** állomás betöltendő a helybeli állami tanítóképző intézetben. A közvetlenül az igazgató rendelkezése alatt álló s minden az intézetben és ennek érde-kében felmerülő munkákat teljesíteni köteles szolgáló fizetése 300 fnt. és egy szobából és konyhából álló szabad lakás. A szolgálóti bi-zonyítványokkal kellően felszerelt folyamod-ványok f. hó végéig az intézet igazgatójánál személyesen nyújtandók be. Megjegyzetjük, hogy csak altszaji ranggal kiszolgált katonák

folyamodványa fog figyelembe vétetni. Kelt Baján 1881. szeptember hó 9-én. Az állami tanítóképző intézet igazgatója.

**Tóth Kálmán szobrára adakoztak:**

1. Bodrogh Gyuláné úrnő	3 fnt.
2. Pfeiler Antal úr	1 fnt.
3. Ravasz Mihály úr	1 fnt.
4. Veisz Nándor úr	2 fnt.
5. Albrecht Emil úr	2 fnt.
6. Drescher Rezső úr	2 fnt.
7. Drescher Gyula úr	3 fnt.
8. Csernyus Zsigmond úr	1 fnt.
9. Meskó László úr	1 fnt.
10. Perlfásztér Sándor úr	1 fnt.
11. Szutrély Ignác úr	1 fnt.
12. Reiser Antal úr	2 fnt.
13. Szűcs Ferenc úr	1 fnt.
14. Horváth Daniél úr	1 fnt.
15. Horváth Samu úr	1 fnt.
16. Kátz József úr	1 fnt.
17. Devich Lajos úr	1 fnt.
18. Sziráczy József úr	1 fnt.
19. Lakner István úr	1 fnt.
20. Szadi Kálmán úr	1 fnt.
21. Idősb. Devics Alajos úr	3 fnt.
22. Nemzeti Casinó	20 fnt.
23. Dr. Zsalar István úr	5 fnt.
<b>Összesen</b>	<b>66 fnt.</b>

A mult kimutatás szerint befolyt 65 fnt.

Eddigi gyűjtés eredménye 121 fnt. Jövő számlánkban a korábban befolyt és már a bajai tularkegpenztárho elhelyezett összegeknek ki-mutatását is közölni fogjuk. Itt megjegyezzük, misze-rint lapunk szerkesztője által megindított gyűjtés iránti mozgalom nem vonta el magát a hatóság által kiküldött szoborbizottságotól, hanem annak segélyére leend s a gyűjtés megkezdésére ösztönzi.

**A bajai polgári lövészlőben** f. évi szeptember 4-én 555 lövés történt 210 egységgel. Ezek között volt 4 négyes, 20 hármas, 50 kettős, 34 egyes kor. Négyesek löttek Atanackovic Lázó 1, Cserba Ferenc 1, Lemberger Ernő 1, Stern Lipót 1. Hármaso-kat löttek Eckert János 6, Aigner Sándor 3, Klenancz János 3, Pilaszánovits Antal 2, Stern Lipót 2. Atanackovic Lázó 1, Cserba Ferenc 1, Herzfeld Victor 1, Lemberger Ernő 1.

**Magas életkor.** Bács Petrovsvolon mult hó 22-én hunyt el özv. Virágh Endréné szűl. Kondoray Katalin asszony 102 éves ko-rában; a boldogult dr. Molnár István a „Bács-ka“ érdemű szerkesztőjének nagyanyja volt.

**Bács-Bodrogh megye törvényha-tóságai** bizottsága f. évi szeptember hó 14-én s esetleg a következő napokon tartja harmad-iki rendes évnegyed-es közgyűlést.

**(Beküldetett.)** A t. c. n. pápiskolai és képezdei tanhatóságok, igazgató és tanító urak becses figyelmébe ajánlom ez évben is „Bács-Bodrogh vmegye rövid leírását“ népis-kolai 3-ik osztály számára. Ezen első föld-rajzi oktatás a ministeri és a püspöki tanterv alapján van írva, ára színes térképpel együtt 25 kr. A megrendelések a tegelőnyösebb fel-tételek mellett pontosan eszközöltek. Min-den tíz példányra egy, nagyobb megrendelé-seknél (50 tól fölfelé) két tiszteletpéldány, utánvét mellett, órmintve küldetik meg. Megyénk tekintélyesebb városai ragyogásában (Zombor, Szabadka, Baja, Zenta sat.) e rövid leírás már be van véve tankönyvül; mely népes községek mindegyike külön külön ki-üldési pontul vétetett; tehát tetszés szerint bár melyik kiadásból egyszerű levelező-lapon a megrendelések fogantatásitának. Azonban a megyei könyvtárosknál is kapható. Bízva a megyei nemes törökűsvi tanítóegyletek és tanítótársak tömeges megrendeléseikben: egyszerre több ezer példányt nyomattam. Ada, 1881. szept. 4. Tisztelettel Firidrik Tamás, tanító.

**Uj medvefogó gép.** A kes-keméti vadászok egyik öregebb és leg-tiszteletbeli tagja azon tapasztalatra jött az utóbbi napokban, hogy a tanyáján levő méhesből fognak a méhek és kü-lönösen a méz. Elhatározta tehát, hogy lest vet annak a kipuhatólása végett, vajjon mi és ki lehet oka és okozója a dolognak. Eljött az éj, sötét fátyol bor-ritva a földre és nemkülönbén a földön levő méhesre, de im az éj sötét leple alatt mekérkezik erős szuszogás, szima-tolás és ovatos neszelés között a várt vendég is, egy óriási medve személyében. Vadászunk fölfélen húzta meg magát bűvőhelyén, mert ily meglepetésre épen nem volt elkészülve, kénytelen volt nézni, mint turkál a maczkó a mézzel telt kaptárokból és hallgatnia kellett féltem-szójának csamcsogását, a mint a kap-tárok beltartalmát mohón semmisíti meg! Végre is a lakomának vége lett, s a várt, de nem kedves vendég a merről jött, arra távozott. Ekkor bányánk elő-büjt rejtékéből és egy Diogenes korabeli lámpával bús szemlélt tartott a pocsékká

tett méhes kertben. Ekkor elkezdett gon-dolkozni, hogy vajjon mi ú-on-módon kellene ezt a szemtelen maczkót lépre vinni? Gondolataiba mélyedve ballag be-felé, egyszerre megáll és megböki hom-lokát e szavakkal: „megvan!“ Azonnal kocsiba fogott és sebes vágatva megy haza és egyenesen a kovácsnak tart, ki még ekkor aludta édes első álmát, föl-zöngetik és bányánk kiadja neki a követ-kező parancsolatot: „Majster uram, egy másfél öl hosszú hegyesvégű vasrudat csinál nekem holnap, de úgy, hogy az a falba erősíthető legyen egyik végével, és délre okvetlen meg legyen, megjegyzendő még az is, hogy a külső végétől egy jó bakaarasztra luk legyen és ehhez egy járomszeg alakú vas pálcza legyen alkalmazva láncsal! Megértett? „Igen is te-kinetes uram! Ezzel távozott urambá-tyám. Másnap a vasrud az utasítás szerint elkészült és kivitték a tanyára, ott a falba bele erősítették és a hegyes végét jó hosszasan bekenték mézzel. Végre sötét éj lett, és az egész jelenlevő pub-likum a padlás ajtón leste az áldozatul kijelelt méztolvajló mackó megerkeztét. Az nem is várakoztatott magára sokat, mert egyszer csak szokott szimatolásával megjelent a méhes mellett, ámde a kap-tárárokat idejekorán eltették lábálól. Ezt látva a mackó, elkezdett neszelni, keres-gélni és ime a méz szagra oda ténfer-gett a vasúrhoz és elkezdte a végén csepegő finom csurgatott mézet nyalo-gatni. De vesztere ment oda a mackó, mert addig nyalta-falta a hegyes vadru-don a mézet, míg egyszer csak azt veszi észre, hogy a rúd hegye meg nem nevezhető részén bukkant elő és ő, mint egy nyársra húzott békka tehetetlenül fönn akadt. Ekkor vadászunk nagy öröm-mel előront a padlás ajtóból és a járom-szeggel elzárja a mackó visszatérheté-sének útját. Ekép meg lett az öröm a sikerült medvefogás fölött, és bányánk a király elé készül, hogy legújabb találmá-nyáért a privilegiums megszerzeze. — Így írja ezt a „Magyar Hírnök“.

**A „Képes Családi Lapok“** 49. száma — Mehner Vilmos kiadásában — igen változatos tartalommal jelent meg. Ára egy füzetnek 15 kr.

**A kereskedelmi minister** — mint értesülünk — az összes törvényhatósá-gokhoz körendeletet intézett, mely azon esetekre nézve írja körül a teendőket, midőn a hatóságok állítanak föl zálogköcsönintéze-tek. Ily esetekben a minister a külön sza-bályokat magának tartja fönn.

**A budapesti állami középiparona-dában** (VIII. ker. bodzafa-utca 28. sz.) a beiratások e hó 1-ső napján megkezdődtek és 15-ig tartanak, — a felvételi vizsgálatok pedig 13. és 14-én lesznek.

**Képes világtörténet.** Dr. Molnár A. szerkesztésében szépen halad előre, ma már az 55—59. füzet is elhagyta a sajtót. E valóban lézagpótló munka igen díszes kiállítású, s mi egyik speciális kitünősége, finom metszésű képekkel van illusztrálva. Az egész mű körülbelül 1500—1800 képet fog tartalmazni. Erdeme e szakértelemmel szerkesztett munkának az is, hogy nagy gon-dot fordít magyar hazánkra s történelmére. Füzetekint megrendelhető Mehner Vilmos kiadónál, egy füzet ára 30 kr.

## Üzleti tudósítás.

Baján, 1881. sept. 10-én.

Buza	11.80
Bab	8.—
Zab	6.90
Árpa	7.—
Rozs	8.60
Köles	5.50
Kukoricza	6.40
Az árak 100 kilogr. után.	

Az első c. s. kir.

DUNA GÖZHAJÓZÁSI TÁRSULAT

Pósta- és személyszállító hajóinak

**MENETRENDJE.**

Pósta-hajómenetek: naponként szombat kivéte-lével reg. 4 és fél órákor.

Bajáról Galacra hétfőn, csütörtökön és szomba-ton reggeli 6 órákor.

Személyszállítóhajómenetek:

Bajáról Budapestre: naponként d. n. 4 1/2 órákor

Bajáról Mohácsra: este 8

Felelős szerkesztő:

**CSERBA FERENC.**

Főmunkatárs:

**DEVICH LÁSZLÓ.**

# Hirdetések.

## Az eredeti SINGER varrógépek

a legjobb és legegyszerűbb szabad-készülékek és javításokkal vannak ellátva és a világon a legjobb s legtartósabb

**varrógépek.**

Ezek minden áremelés nélkül havi resz-létfizetésre árusítatnak és teljes keze-ség nyújtják.

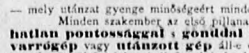
**Használati utasítás ingyen.**

Minden másnemű varrógépek becsülnének, Alkatrészek és javítások olcsón.

Miről ismerhető meg, hogy az áru-sításra ajánlott

**Singer varrógép**

valódi, azaz hogy eredeti gép és hogy The Singer Manufacturing Co., New-York (Amerika) egyik gyárában készült, vagy hogy az Németország vagy Ausztriának többé vagy kevésbé rossz készítménye.



— mely utasítat gyenge minőségűt minden áron eladnak. Minden szakember az első pillanatra, felismeri a kitűnő külföldi anyagot, és felismeri-hatlan pontossággal a gondiul összeállított alkatrészekről, hogy eredeti SINGER varrógép vagy utánozott gép áll-e előtte, és a szakemberrel nem bíró vevőknek különösen a következő jelre kell figyelni, ha kétszámú nem akar.

I. Minden eredeti Singer varrógép a melléti kereskedelmi jegyet hordja egyik szárnán; az 1881 óta előruított gépek ezen jegyet még a két oldalrészben is beontve hordják.

II. Minden eredeti Singer varrógép karján a teljes címet viseli: THE SINGER MANUFACTURING CO.

III. Minden eredeti Singer varrógép egy angol nyelvű okmányval (mely a gép eredetét bizonyítja) van ellátva. Ezen okmányban az illető eredeti Singer-gép száma található, és a The Singer Manufacturing Co. elnökétől, valamint a nyugot- és közép-európai fiügynököktől G. NEIDLINGER van aláírva.

**G. Neidlinger Budapest, főut.**

Egészen új rendszer után készült

# BOR-

és  
**GYÜMÖLCS-SAJTÓK**

köresavar nélkül, melyek 2-szer oly gyorsasággal sajtolnak, mint a régi prések. Felállításukhoz kevés térség szükséges, amellett igen könnyen kezelhetők igen szilárdan építve és tartósak. Arak 75 frttól Bécsben. Mintarajzok és leírások, valamint az elismerő levelek százaai ingyen és bérmentve.

**Szólló-malmok**  
a legújabb rendszer szerint.  
**PH. MAYFARTH & Co.**  
Bécs, Praterstrasse 66.  
Gyár: Frankfurt a/M.

Kitüntette Grácban 1880.

# Temesváry Mór

BUDAPEST,  
Király utca 1. Br. Orczy-féle ház.

A legelőgásabb és legelősebb saját gyártmányú lábbeliek a legnagyobb és leggazdagabb választékban.

**Nőknek.**  
Eberlastin czugos topán szivalaku félrámas talppal legans lágon . . . . . 3 ft 30 kr  
Eberlastin czugos topán lakorral, erős talppal 3 . . . . . —  
Bőr . . . . . szögelt . . . . . 3 . . . . . —  
" " zerge vagy ságrin-bőr . . . . . —  
" szivalaku szögelt talppal . . . . . 3 . . . . . 60  
Bőr czugos topán zergebőrrel, préselt előrészsel sár és eső ellen . . . . . 3 . . . . . 40

**Uraknak.**  
Topánok ságrin vagy zergebőrrel erős talppal 3 ft 80 kr  
" vikszos bőrből erős sróftolt kettős talppal . . . . . 4 . . . . . —  
" bagariabőrrel erős sróftolt 2-ös talppal 4 . . . . . —  
" orosz bagaria bőr . . . . . 5 . . . . . —  
" keztüdbőrrel (Kalliskid) kitűző minőségű . . . . . 5 . . . . . —  
Regatta fél topánok zerge vagy ságrin bőrből . . . . . 3 . . . . . 60  
Csizmak erős vichsz vagy bagaria lőrből sróftolt kettős talppal legűn . . . . . 9 . . . . . —  
Térdeszima hátulvarrott esatokkal kettős bagariabőrrel háromszor sróftolt talppal, vízmentes . . . . . 9 . . . . . 50  
Térdeszima hátulvarrott orosz bagariaből, háromszor sróftolt kettős talppal, óvszer nedvesség ellen . . . . . 12 . . . . . —  
Gyermekecipők vichsz vagy ságrinből . . . . . 2 . . . . . 10  
Leány cipő eberlastin vagy bőrből . . . . . 1.80 — 2.40  
Gyermekek cipők . . . . . 60 krtól — 1 frt 20 krig.  
Mogrendelések utánvét vagy az összeg előleges beküldése mellett eszközölnék nem tetsző árak készséggel visszacserélnék. Arjegyzések kívánatra ingyen.

Minden kiállításon az első érdem éremmel kitüntette.

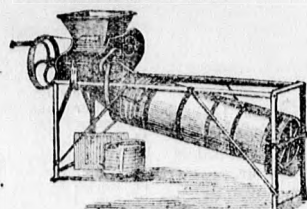
**EZÜSTÉREM PÁRIS 1878.**

**MAJ. 1. 1881.**

**ARANY ÉREM.**

**MAJ. 2. 1881.**

**Első díj.**



**BROGLE J. és MÜLLER**  
gép- és rosta-leméz gyára BUDAPESTEN  
a Margit-hid közelében, készít  
**Trieuróket változó szitával (konkoly választó)**  
6 különféle nagyságban.  
**Trieur hengereket malmok számára.**  
**Koptatókat,**  
**Szelelő rostákat,**  
**Szitákat és rostákat eséplőgépek számára.**

Gyári raktár  
**Drescher Gyula**  
urnál BAJÁN.

## Legujabb gyógyjelentés

a megrongált egészségnek a HOFF-féle malatakészítmények általi javulásáról.

Meleg köszönő szavakkal eseteli e cs. kir. káplár azon hatást, melyet a valódi Hoff János-féle készítményekkel elért. — Beszéljen nyilatkozata :  
Mélyen tisztelt uram! Trebinje, 1881. július 27.

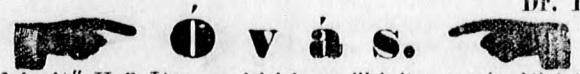
Köszönetet kell mondanom Istennek s önnek, mélyen tisztelt uram, miután az ön malatakészítménye — melyet barátom küldött — segített s régi erőmet teljesen visszaadta.  
Hosszu, tartós gyaloglás által egészségem annyira tönkre jutott, hogy magam már-már végkép elvesztem hittem, — mégis az ön malata-bonbonja és malata-csokoládéja által rövid használat után, daczára az itt uralkodó egészségtelen égalnak és folytonosan nehéz szolgálatomnak, gyorsan megjavult. E szert minden egyes táborban időző katonának ajánlhatom. Mély tisztelettel

Rucziczka Ferencz Gyula,

káplár a cs. kir. 3. sz. szekerész-czrednél, 19. hegyi-szekerész-szárad Trebinjében, Herzegovina.  
és egyedüli gyártója a Hoff J. féle malata különlegességeknél, udvari szállítója a legtöbb eurpai fejedelemnek Bécsben. Gyár: Grabenhof, Bräunerstrasse 2, iroda és gyári raktár I. Graben, Bräunerstrasse 8.

## Hivatalos gyógyjelentés

a helybeli helyőrségi-kórházban használatba jött HOFF-féle malata kivonat-egészségsőr és malatabonbonról, melyek a gyógyulás elősegítőjének bizonyultak, nevezetesen a malata kivonat idült mellbajoknál, a malata-csokoládé pedig gyenge emésztésnél és nehéz betegségeknél üdítő és igen kedvelt gyógytápszernek.  
Bécs, 1878. december 31. Dr. Loeff, főtörzsorvos. Dr. Porias, törzsorvos.



Minden malata készítmény a feltaláló és első készítő Hoff János ovalalaku mellképét s annak aláírását viseli. Hol a valódiság e jele hiányzik, mint hamisított visszautasítandó.  
2 frton alul mi sem küldetik. Főraktár: Michlits István — eladási hely: Herzfeld Jakab urnál.

# H. SCHMID, gépgyáros

Marschall Sons & Co. Limit. főügynöke.

Budapest, gyár-utca 58. (bárány-utca sarkán)  
a j a n a l

**gőzmozdonyokat**  
nagyobbitott tűziszekrényvel,

**eséplőgépeket**  
mágkülönítő hengerrel,

**Ó r l ó m a l m o k a t**  
fogaskerék és szijhajlásra,

**HÁROMVASUEKÉT, KÉTVASUEKÉT**

sorvető és szórvavető gepet, SZELELŐ ROSTÁT, „Baker rendszer“, trieureket szelelővel vagy anélkül, répavágógépet és daramalmot stb. stb.

## AMERIKAI LOVAGOLÓ FÜRÉSzt.

Arjegyzékek és költségvetések kívánatra bérmentve és ingyen.